

TIMOTI TAKADA KAAKU

Yādannerinɔ gbana laakarii

1 Makū Pɔlu, Kirisi Yesu zìrii lákū Luda ó Surabari kū Kirisi Yesu kū ó wé dɔiio dìtəmənə nà,

2 ma takada dí kènnə Timoti, ma nē'ina Yesu zé gǔn. De Luda kū ó Dikiri Kirisi Yesuo gbēkə kənnə kū sùruuo à n gba aafiaa.

3 Lákū ma nakaramma nà gorɔ kū maten gé Masedonia bùsun, ñ gɔ Efesu ñ o gbēkenəne òsun yā kū àdi kɔ sé kū Luda yāoro dańne doro.

4 Òsun laakari dɔ gara kū dizinɔ tó kɔnɔwəna kū à lé vĩrooa doro. Abire dì su kū lékpakɔanaaoomɛ. Àdi tó Luda zī kū àdi bo a náanikənaa gǔn gé arero.

5 Ma yā pìi dite de ògɔ yenyī vĩ yāimɛ, yenyī kū àdi bo nèsepura kū laasunlena dokɔnɔo kū ludanaanikəna manafikisarioo gǔn.

6 Gbēkenɔ pà yā pìnɔne ò gɛ yā pāpā onan.

7 Ò ye ògɔ de Musa doka yādannerinɔ û, ama ò yā kū òten o gbázɛ dɔro ke yā kū ò zèano.

8 Ó dɔ kū doka pì mana, tó gbē tēn zī kəa a zéa.

9 Ó dɔ dɔ kū Luda dí doka dite gbē mananɔ yāiro, séde dokadarisarinɔne kū sãgbānadenɔ kū ludawekərisarinɔ kū durunnakərinɔ kū ludadɔrisarinɔ kū donyīrisarinɔ kū de kū dao dèrinɔ kū gbēdərinɔ

10 kū zinakərinɔ kū pāpābẽnəkerinɔ kū lágilaginɔ kū ékədenɔ kū yādimmarinɔ kū gbē kū òdi bo yādannəna zéde kpənɔ ñ píni.

11 Yāzede pì kō sì kū baaru nna gakuride kū Luda arubarikade a kpanaa nàmene ma cīo.

Lákū Luda gbēkē kè Pɔlunε nà

12 Ma Kirisi Yesu ó Dikiri kū à ma gba gbāna sáabu kè, zaakū à ma náani kè à ma se mà zī keare.

13 Ma a tó bɛnɛe sì yā, ma wé tā a gbēnɔa, ma gbāna mònnɛ. Bee kū abireo à sùruu kè kūmao, zaakū ma kè wésirakenaa gūmmɛ kū a náanikenasario.

14 Akū ó Dikiri gbēkē zɔkɔɔ kèmene, à tò ma a náani kè, akū má yenyī kū à de ó pó ū kunna Kirisi Yesu gūn vī.

15 Yā díkīna bi yāpuramɛ, à kū ò sí ɔplapla. Kirisi Yesu sù andunia gūn durunnakerinɔ surabana yāi. Makū, ma durunna mé à de dakenɔ póla,

16 akū Luda ma wēnda gwà, de mēna zɔkɔɔ kū Kirisi Yesu kè kū makū durunnakeri kàsaraao bo gupuraa, de àgɔ̄ de sèeda ū gbē kū oni a náani ke ò wèndi kū àdi lákaro lenɔne.

17 Luda mèn do légelege, gɔrɔ sǐnda píンki Kína kū àdi garo akūsɔ òdi a e kū wéoro gɔ̄ bèere vī kū gakurio gɔrɔ sǐnda píンki, aami.

18 Ma né Timoti, lákū ò gīnake ò annabikeyā ò n yā musu nà, maten yā pì dannɛ, de ñgɔ̄ kūna ñ zì mana káo

19 ludanaanikenaa gūn kū laakariio kpátēna. Gbēkenɔ yā pìnɔ kpà sâkoto, akū ñ ludanaanikenaa dì lé kúte.

20 Imeneu kū Alešandao kú ñ té. Ma ñ kpá Setanwa, de ògɔ̄ dɔ̄ kū òdi dɔ̄kē kū Ludaoro.

2

Donyīkenaa

¹ Káaku gĩa ma lé dàmma, à adua ke gbẽ sïnda píñkine à zé gbekańne, à kútæ ke Ludanæ n̄ yái kū sáabukpanaa.

² À adua ke kínancn̄e kū gbänadeno n̄ píñki, de ò le ògõ kun aafia yákete sari ludayāmarin̄ ū, ó kunna gõ bëerē vñ.

³ Abirekū mé à mana, àdi ká Luda ó Surabarin.

⁴ À ye gbẽ sïnda píñki surabana le ògõ yápura dñ.

⁵ Zaakū Luda mèn dome, akús yákekeri kun mèn do Luda kū bisásirin̄ dagura, àküm̄e bisásiri Kirisi Yesu ū.

⁶ À a zída kpà à gbẽ sïnda píñki bò, akū ò a sèedaa kè a góra.

⁷ Abire yái Luda ma dite a kpàkpakéri kū a zìriio ū, de mà a donyī zé yápurate da buri pändençne. Yápuran maten o, adi ke ékenlo.

⁸ Má ye gõgbẽn̄ adua ke gu sïnda píñkia, ò o sé musu gbásí sari, pɔfē kū lékpakjanaao sari.

⁹ Má ye dɔ nɔgbẽn̄ n̄ zída keke a zéa yɔggõkenaa sari, zídamonnenaa baasi. Adi ke kū mì yɔggõde tānaao ke wura kū òso nɔmanablebɔn̄ ke biza ãgdençonlo.

¹⁰ Ò n̄ zída keke kū yámanakenaaao lákū à kù nɔgbẽ donyīrin̄ ke nà.

¹¹ Nɔgbẽn̄ yã dada yítæna, ò mì natæ yã sïnda píñki gũn.

¹² Madì we nɔgbẽn̄ yã dada gõgbẽn̄ne ke ògõ iko vñm̄maro, séde ògõ yítæna kítikiti.

¹³ Zaakū Adamun Luda kè káaku, a gbera Awau.

¹⁴ Adi ke Adamun ò sàt̄ero, n̄ogb̄en ò sàt̄e à ḡò taaride ū.

¹⁵ Ama tó n̄ogb̄en̄o m̄ena f̄ kū ludanaanik̄enaa o kū yenȳo kū kúadonaa o z̄idam̄onn̄enaa baasi, oni né i aafia.

3

S̄osi gb̄e z̄ok̄n̄o

¹ Yā dík̄na bi yāpurame: Tó gb̄e ye à ke gb̄e z̄ok̄o ū, àten z̄i mana ni de.

² Gb̄e z̄ok̄o ḡò kun taari sari, n̄om̄endode ū, laakaride ū. Aḡo a z̄ida kūna d̄o gb̄e fayade ū, nib̄ok̄uri ū, gb̄e kū ani f̄ à yā dañne ū.

³ Àsunḡo de w̄ed̄eri ke gb̄e pâs̄i ūro. Aḡo de n̄es̄edode yâketesaride ū. Oḡo sún done arero.

⁴ Aḡo a on kūna d̄o, a n̄eno ḡò m̄i nat̄ene òḡo a odk̄ki gwa.

⁵ Zaakū tó gb̄e a on kūna d̄oro, ani ke dera à f̄ à Luda s̄osi gb̄en̄o gwaa?

⁶ Àsunḡo de Yesude dufu ūro, de àsun ĩa dã à a z̄ida da yān lán Ibilisi bâro yāi.

⁷ Aḡo tó nna v̄i Yesusariden̄o kīnaa d̄o, de òsun a t̄i ĩni sí, à zu Ibilisi tankut̄enlo yāi.

S̄osi kpanȳirin̄o

⁸ Lem̄e d̄o kpanȳirin̄o ḡò de gb̄e b̄èereden̄o ū. Òsunḡo de l̄épladen̄o ūro. W̄e yā sún doñne arero. Òsunḡo de oḡo vāni w̄eterin̄o ūro.

⁹ Òḡo Yesu yā asirin̄o kūna kū n̄es̄epurao.

¹⁰ Ó n̄ yā gwa ḡla, tó ódi yâke lem̄maro, gbasa ò n̄ dite kpanȳirin̄o ū.

11 Leme dɔ ñ nɔnɔ gɔ de nɔgbɛ bɛerɛdenɔ ũ, laakarideno ũ, ògɔ náani vĩ yã sïnda píñki gũn. Osungɔ de kɔrɔmɔtɔdenɔ ũro.

12 Kpanyiri gɔ de nɔmendode ũ, àgɔ a ḥon kū a nénɔ kūna dɔ.

13 Gbɛ kū ò ñ zĩ kɛ a zéanɔ gwena nigɔ mana, ñ laakari nigɔ kpatena ñ Kirisi Yesu náanikënaa gũn manamana.

Ó donyïze asiri zɔkɔ

14 Bee kū maten yã díñɔ onne, ma dìtɛ mani su n gwa saa.

15 Tó ma suna sù à giì kɛ, má ye ñgɔ dɔ lákū à kū ògɔ kun Luda ḥondenɔ ũ nà. Ḫonde pìnɔmɛ Luda Wèndide sɔsi ũ, yāpura péteki ũ kū a gbānalekio.

16 Ó donyïze asiri kū à bò gupuraa zɔkɔ yāpurame:

À bò à sù bisāsiri ũ,
Luda Nini yāpura kpàa,
malaikano a è.
Ò a yã waazi kɛ burinɔ té,
ò a náani kɛ andunia gũn,
Luda a sè à tà kāao gakuri gũn.

4

Tɛyānɔ

1 Luda Nini ò swáswa kū gɔrɔ kpede gbɛkenɔ ni pā kpá Yesu zéi, ò té yã kū tānanɔ dì ékedeno da a onanyi ò ñ sâte.

2 Manafikide pìnɔ a mana dɔkɔnɛ kū a vānioro, ñ nèse gana lákū ò pi gẽ wānan ò kɛo bà.

³ Òdi gbēnō dādā nōsenaa kū zākēnaao, akūsō òdi pōble tēbona dite gbēnōne, pōble kū Luda kē a nāanikeri kū ò yāpura dōnō yāi, kū à de ò ble kū sáabukpanaa.

⁴ Pó kū Luda kē sīnda píンki maname. Ósun a ke tē boro, ò ble kū sáabukpanaa,

⁵ zaakū Luda yā kū ó aduakēnaao gbāsī bòn.

Kirisi Yesu zīkeri mana

⁶ Tó n yā pīnō dà n gbēnōne, īnigō de Kirisi Yesu zīkeri mana ū kū ò gwà kū ó donyīzé yānō kū yādanne mana kū n téii.

⁷ N mì kē futeokaragara kū àdi kō sí kū Luda yāoroo. N n zīda tūtu kē de ñgō de ludayāmari ū.

⁸ Mētutukēnaa àre vī fīti, ama dena ludayāmari ū àre vī yā sīnda píンki gūn, zaakū abire dì su kū wèndiio gbāra kū ziao.

⁹ Yā díkīna bi yāpuramē, à kà ò sí ḷplapla.

¹⁰ Òdi zī kē òdi ḷsi ká a musu, zaakū ó wé dō Luda Wèndidei. Akūmē gbē sīnda píンki Surabari ū, atēnsa a nāanikērīnō.

¹¹ N yā pīnō diteñne ñ dadañne.

¹² Nsun tó ò n kēfennakēna gya boro. N tó n kunna zé mō Yesu nāanikērīnōne yā'ona gūn kū yākēnaao kū yenyīo kū ludanaanikēnaao kū kunna gbāsī sario.

¹³ Ari màgō su ñ wé tā ñ Luda yā kyó ke gbēnōne, ñ dañne ñ lé daomáma.

¹⁴ Gba kū Luda dànnē gōrō kū ò annabikēyā ò n yā musu, akūsō gbē zōkōnō ḷnànamma, ñsun pā kpáiro.

¹⁵ N laakari dō yā pīnōa ñ mè kpáa, de gbē sīnda píンki n gēna arē e.

16 Ñ n zïda yã kũ n yädannenaaoo tàasi ká. Ngõ gë arë kũ yã pïno. Tó n kë le, ïni n zïda sura ba kũ gbë kũ ôten sã kpá n yäinõomë.

5

Gyaanoñ kũ don'aredeno yã

1 Ñsun kpákë mare zõkõiro. Ñ lé daa lán n de bà. Ñ lé da kefennanõa lán n vïni kũ n dakûnanõ bà.

2 Ñ lé da nõgbë zõkõa lán n da bà, ñ lé da nõ gbânaa lán n dâre bà kũ nèsepurao.

3 Ñ kpá gyaanoñ kũ ò gbëke vïronõi.

4 Tó gyaanoñ néno vï ke daikorenõ, ò ní danenõ gwanaa dada gïa ní donyïkenaa gïn, ò fïna bo ní denõne kũ n danõ, zaakú abirekú dì ká Ludagu.

5 Gyaanoñ kũ à gbëke vïro wé dö Ludai, àgõ adua kë àgõ kpányï gbëkaa gwâani kũ fânantéo.

6 Gyaanoñ kũ a zïda pçyeinaa dì done ñare bi gëemë, bee té à bëne.

7 Ñ yã pïno daíne de gbëke sún ní taari ero.

8 Tó gbë teni a danenõ gwaro, atënsa a ñdenõ, à bò Luda yã kpëmë, Yesusaride deala.

9 Nõgbë kũ à de ò da gyaanoñ tén di: Nõgbë kũ à kà wè baaakõ, aküssõ à zã kë gënn do,

10 ò a dö yâmanakeri ü, négwari mana ü, nibôkûri Luda gbëno gbá pípiri ü, takaside kpanýiri ü, nõgbë kũ à mèe kpà yâmanakëna pínkia ü.

11 Ñsun gyaanoñ nõ gbânanõ danlo, zaakú té ní gë nidënaa fûte, ní nana Kirisia ni busamë, onigõ ye ò zã kë,

12 ò ní zïda da yän, kũ ò lé kũ ò sènë yã gbòro yãi.

13 Abire gb̄era òdi ma'ā dada, òdigō ḡegē ɔn kū ṽnnwo. Adi ke ma'ādenōme n̄ ū adoro, òdi ḡb̄epiri guderinō ūme d̄, òdi yā kū à de ò oro o.

14 Abire yāi má ye gyaanō n̄o gb̄ānanō zā ke, ò né i ò laakari d̄ b̄ea, de òsun ó ib̄erēnō gba zé ò ó t̄ vāni síro yāi.

15 N̄ gb̄ekenō bò ò t̄ Setanyī k̄ò.

16 Tó Yesude n̄ogb̄e ke gyaanōnō v̄i a b̄ea, àgō kpáiyī. Àsun tó ò ḡs s̄osine aso ūro, de ò le ò kpá gyaanō kū ò gb̄eke v̄ironi yāi.

17 Gb̄e zōkō kū àdi doiné are a zéaa kà ò fína bone leu pla, atēnsa gb̄e kū à waazikēna kū yādannēnaao kokari v̄i.

18 Luda yā p̄i: Àsun lésō da zù kū àtēn p̄o gb̄enēro. À p̄i d̄: Z̄ikērii kà à a làada le.

19 N̄sun gb̄e kū à sù kū gb̄e zōkō káarao yā síro, séto s̄eedadeno kà gb̄ēnōn pla ke aakō baasiro.

20 N̄ kpākē gb̄e kū ò durunna kēnōi gb̄e s̄inda pínki wára, de v̄ina le à gb̄e kparanō kū.

21 Ma nannē Luda kū Kirisi Yesuooi kū malaika kū à n̄ sēnō, ñgō yā p̄inō kūna, n̄sun gb̄eke t̄ boro. N̄sun yāke ke gb̄ekenē úblembé yāiro.

22 N̄sun wā ñ o na gb̄ea ñ a da Luda z̄inlo. N̄sun tó n̄ o ḡs kú gb̄eke durunna ḡünlo. Ngō n̄ z̄ida kūna gb̄asī sari.

23 N̄sun í p̄a mi atēnēro. Ngō s̄ewē gá fíti n̄ n̄s̄e yāi kū n̄ gyākēna ḡen baaakō.

24 Gb̄ekenō durunna d̄i bo gupuraa ari ògō ḡé a yā ḡsgō kūnwo, gb̄ekenō s̄ō n̄ p̄ d̄i bo likalikaro.

25 Lemē d̄ yāmanakēnaa d̄i bo gupuraa, bee a kū odi ero ni le à ḡs utēnaro.

6

¹ Gbẽ kũ ò de zò ũnɔ́ n̄ dikirinɔ́ ditɛ gbẽ b̄ēr̄edenɔ́ ũ ò m̄ nateńne a s̄inda píンki ḡn̄, de òsun Luda t̄ kũ yã kũ odì dańneo vâni boro yâi.

² Gbẽ kũ n̄ dikirinɔ́ de Yesu náanik̄eri ũnɔ́ sún d̄k̄e kūńwo kũ ò de k̄gb̄enɔ́ ũ yâiro. Ò zò bleńne manamana, zaakũ gbẽ kũ òt̄eni n̄ z̄i àre bleno bi Yesu náanikerinɔ́m̄e, n̄ gbẽ yenyid̄enɔ́m̄e. N̄ yâ p̄inɔ dańne, n̄ l̄é daom̄ma.

Yena ɔgɔi

³ Tó gb̄eke t̄en yâ pânde dańne, akûsõ adi ze kũ ó Dikiri Yesu Kirisi yâz̄edeo kũ ó zé yâdannenaaoro,

⁴ Iadâriime, à yâke d̄dro, l̄ékpakɔ́ana kori kũ yâgwana lakanasario a kù gyâ ũ. Yâ birenɔ́ dì tó gb̄enɔ́ n̄s̄eḡba kpá, ò fiti k̄e, ò k̄s̄s̄, ò laasun vâni l̄é kũ k̄s̄o,

⁵ òḡ ìni kũ k̄s̄o. Gbẽ p̄inɔ laasun kotina, yâpura n̄ k̄e, òdiḡ da donyik̄ena bi ɔgwet̄ezem̄e.

⁶ Donyik̄enaa àre zôk̄ yâpura, tó gbẽ zè kũ p̄o kũ à vñlo.

⁷ Zaakũ ódi su kũ p̄okeo andunia ḡn̄ laro, óni tá kũ p̄okeo s̄ro.

⁸ Tó ó p̄oble kũ p̄okasanc̄o vñ, abirekũ m̄l̄e.

⁹ Gbẽ kũ ò ye ò ḡ aruzekede ũnɔ́ dì n̄ z̄ida da yôogwana tankut̄en. Pónid̄ena misari karii dì ḡénḡu à n̄ kpá kisira kũ kakat̄enaaooi.

¹⁰ Yena ɔgɔi mé à de yâ vâni s̄inda píンki z̄ini ũ. Gb̄ekenɔ́ a k̄de k̄e ari ò k̄e ó donyiz̄ea ò wâwâ zôk̄o kpà n̄ z̄idai.

N̄osi mana ká

¹¹ Zaakũ Luda gb̄em̄e n̄ ũ, n̄ bâa sí yâ p̄inɔne, n̄ tó yâ mana ḡ donne are kũ yâk̄ena a zéao

kū ludanaanikēnaao kū yenyīo kū mēnao kū busēkēnaao.

12 Ñ ó donyīzē ḥsi mana ká, ñ wèndi kū àdi lákaro sí, zaakū abirekūn Luda n sisia gōrō kū n lé mana sēne pari wára.

13 Ma nannē Luda kū àdi wèndi kpá pó sīnda pínkiaai kū Kirisi Yesu kū à yā mana ò Pɔntiu Pilatinēeo,

14 ñgō yā kū ò dìtenne kūna gbāsī sari taari sari ari ó Dikiri Yesu Kirisi sugorō zī.

15 Gbānade mèn do Arubarikade, kínanc Kína, dikirinç Dikiri mé ani Kirisi pì bo gupuraa a gōrōa.

16 Àkū mé àdi garo ado, àdigō kú gupura kū òdi fō ò nairo gūn. Gbēke dí wé sialero, oni fō sero. Àkū mé à gakuri kū gbānao vī gōrō sīnda pínci, aami.

17 Ñ o andunia tera díkīna aruzekēdenē, òsun ïa dāro. Òsun gbāna le ḥgōda náanisariaro, ò gbāna le Luda kū àdi pó sīnda pínci kpawá zōkō ò pōnna kēooa.

18 Ñ oíne ò a mana kε, ò nna keñne, ò ḥporoíne, ògō gbēke vī.

19 Lán abirekū bà oni zàna mana di n zidane aruzenna pó ū, oni wèndi kū à de wèndi ū yāpura le.

20 Timotí, ñ yā kū Luda nannē n ñi kū gbāna. Ñ mì kē ludayādanasarí yā pāpā onaaa kū yālēkperē'ona kū òdi pi dōnaao.

21 Gbēkenç zēo, akū ò pà ó donyīzenē.
Luda gbēke keáre.

**Luda yā takada kū Bisā yāo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisā (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3